

II. správa SNB
analytický odbor
č.j.: CB-0077/243 /03-89

V Praze dne 3. 11. 1989

PŘÍSNE TAJNÉ

Výtisk č. : 2
Přílohy : 2/6

Denní situační zpráva č. 243 /89 ze dne 3. 11. 1989.

K bodu 2a) : č. 1

K bodu 2b) : č. 2

K bodu 3) : f

K bodu 4) : f

Uklokovalo br:

č. 1 - OAI VOJ

č. 2 - DOHO

č. 3 - I. Zničeno

č. 4 } Zničeno

č. 5 } Zničeno

č. 6 - e. 7 Zničeno

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

~~PŘÍSNE TAJNÉ~~

Výtisk č. : 2.

Počet listů : 3.

Rozdělovník : s. ministr vnitra, I. náměstek MV ČSSR a GT ÚV KSČ

Dne 3.11.1989 pokračoval s narůstající intenzitou příliv občanů NDR na ZÚ NSR v Praze. Přestože jim bylo bez problémů umožňováno vcházet do areálu velvyslanectví hlavním vchodem, značný počet jich přelézal do zahrady západoněmeckého velvyslanectví současně přes oplocení (několik set).

Kolem 12,00 hod. byl počet občanů NDR na ZÚ NSR v Praze odhadován asi na 3 500, ale situace byla všeobecně hodnocena jako velmi nepřehledná. Bylo konstatováno, že dne 3.11.1989 přišlo na ZÚ NSR v Praze během 15 hodin asi 2 500 osob. V případě zachování dosavadní stoupající tendence nárůstu přílivu občanů NDR je odhadováno, že během jednoho dne jich přijde až 4 000. Značné obavy mají pracovníci ZÚ NSR z nastávajícího víkendu, kdy očekávají, že může "dorazit" kolem 10 000 osob.

Mezi pracovníky ZÚ NSR v Praze je kalkulováno s tím, že dle zveřejněných informací je v NDR 1,5 miliónu žadatelů o vystěhování do NSR. Nejméně stejný počet osob, které mají zájem o přesídlení do NSR, si však dosud žádost nepodalo.

ARCHIV

Zrušen stupeň utajení

Stovky osob, včetně malých dětí, strávily noc z 2. na 3.11. 1989 v zahradě západoněmecké mise. Pouze část měla pod širým nebem k dispozici spací pytle, případně další věci potřebné k přenocování. Okolí západoněmeckého velvyslanectví bylo v krátkém čase v obležení osobních automobilů NDR občanů, které narušovaly plynulost dopravy. V nočních hodinách dorazily na ZÚ NSR 3 kamiony, které přivezly údajně spací pytle a stany, které se však pracovníci ZÚ NSR zdráhali postavit. Nelze vyloučit, že tak učinili proto, aby mohli na čs. stranu vyvijet nátlak v souvislosti se získáním náhradních ubytovacích prostorů. V návaznosti na to bylo kalkulováno s tím, že pokud bude příliv takovou intenzitou pokračovat, nebude ani místo pro postavení stanů.

Tiskový přidělenec ZÚ NSR STEINER pořádá denně briefing s novináři před budovou západoněmeckého velvyslanectví. Dne 3.11.1989 konzultoval v Bonnu, zda by mohl v odpoledních hodinách umožnit vstup do budovy NSR mise žurnalistům, aby natčili situaci uvnitř velvyslanectví. Nabízel, že je provede 20 minut po budově velvyslanectví, kde jsou příjemné ženy a děti, aby celý svět zítra řekl, že tito všichni musí ven. Nemá v úmyslu je zavádět do míst, kde stojí opilí a pod. Označil to za nejúčinnější zbraň, kterou je možné v současných podmínkách použít. STEINER se rovněž v Bonnu dotazoval, kdy bude hovořit telefonicky kancléř NSR s předsedou vlády ADAMCEM. Bylo mu potvrzeno, že toto má kancléř teprve v úmyslu.

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení/

12/2005 sb.

V odpoledních hodinách bylo mezi Bonnem a ZÚ NSR v Praze uvažováno o "vlakovém" řešení současného problému s odvoláním na to, že NDR strana není schopná zpracovat příslušnou agendu tak velkého množství osob. Očekává se, že tento problém bude ještě dnes odpoledne projednáván na nejvyšších úrovních s návrhem, že vynětí občanů NDR ze státního svazku bude realizována až na území NSR.

O podporu žádali pracovníci ZÚ NSR také své protějšky na ZÚ USA v Praze. Ze strany pracovníků západoněmecké mise bylo konstatováno, že vyřešení problému by prospělo, kdyby ZÚ USA navázal kontakt s čs. vládou, neboť v současné době se jedná již o humanitární otázku a ČSSR a jeho vláda je již účastníkem této otázky a jejího řešení tím, že již odSouhlasili, aby tito lidé odjeli přímo z ČSSR do NSR. Pracovníci ZÚ NSR proto předpokládají, že vláda ČSSR bude zainteresována i na dořešení této otázky. Bylo konstatováno, že v této záležitosti musí být navázán kontakt mezi Bonnem a Washingtonem a současně by se mělo podílet na řešení této otázky i ČSSR. V této souvislosti byl vysloven opakovaně problém náhradního ubytování.

Dne 6.11.1989 má do Prahy přiletět zvláštním letadlem 20 příslušníků vnitřní ostrahy ZÚ NSR (HOD), kterým budou udělena víza přímo na letišti. Dochází rovněž k dalšímu posilování pracovníků západoněmeckého ČK (DRK). V důsledku neočekávaného rozstu NDR občanů dochází na ZÚ NSR pouze zásoby potraviny.

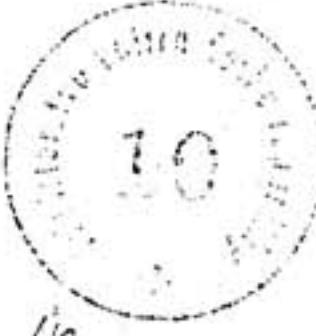
Poznatky byly získány dne 3.11.1989 Pramenem č. 2, jsou hodnověrné a lze je využít v informačním toku pouze dle rozdělovníku.

PRVNÍ TRIMET

Výtisk č.: d.

Počet listů: 3

K bodu 2b/

ZRUŠEN STUPNĚ UTAJENÍ	
- 7.VIII.95	
DNĚ	PODPIS <i>Kreder</i>

Rozdělovaň č. 1

Dne 2. 11. 1989 se v 17.00 hodin v restauraci Bílá Labuť uskutečnila schůzka tsv. Koordinačního výboru oposice. Schůzky se zúčastnili za ČSDI Emanuel MANDLER a Bohumil DOLEŽAL, za OBRodu Miloš HÁJEK a Vladimír KABRNA a za HOS Ladislav LIS. Ne-dostavil se Rudolf BATTĚK, který oslavoval narozeniny a zástupci NMS.

Miloš HÁJEK přítomným předložil návrh textu reagujícího na odpověď s. ŠEVARNADEZHO a. MICHNIKOVI k otázce přehodnocení internacionální pomoci v r. 1968. K textu M. HÁJEK uvedl, že mu jej předala Libuše ŠILHÁNOVÁ jako návrh zpracovaný Janem ŠTERNEM. Text byl s připomínkami rozšiřujícími jeho obsah přijat s tím, že jej dopracují zástupci ČSDI. Zástupci ČSDI předložili k projednání koncept "základního prohlášení koordinačního výboru čs. politické oposice". Ladislav LIS informoval o rozhodnutí HOS stáhnout před zveřejněním již schválený návrh prohlášení o ustavení koordinačního výboru politické oposice s tím, že návrh bude nejprve nutno prosadit uvnitř HOS. Z těhož důvodu nemohl LIS jménem HOS vyjádřit souhlas s návrhem ČSDI předloženým na této schůzce. Podle LISE se 4. nebo 5. 11. 1989 uskuteční celostátní koordinanční schůzka HOS, na které koncept "základního prohlášení koordinačního výboru čs. politické oposice" stejně nepředloží k projednání, protože napřed musí pro jeho podporu získat alespoň 5-6 lidí individuálně.

LIS rovněž vyjádřil obavy o další osud HOS. Uvedl, že má obavy o možnosti rozpadu HOS, které zdůvodnil tím, že zejména ze strany NSR je silná podpora znovuzaložení sociálně demokratické strany, což právě BATTĚK považuje za výhodné.

LIS je však přesvědčen, že by to znamenalo rozpad HOS.

Při rozhodování o přijetí různých dokumentů též musí zástupci HOS důkladně zvažovat, aby je někdo nemohl obvinít, že podléhají hegemonii OBRODY.

K návrhu prohlášení koordinačního výboru oposice saujali stanovisko též zástupci OBRODY, kteří zastávají názor, že navrhované prohlášení zahrnuje příliš vzdálené cíle a že je třeba se v současné etapě zaměřit především na vypracování a přijetí minimálního programu pro nejbližší období.

M. HÁJEK dále na schůzce podal informaci, že jednal se zástupci francouzských odborů, kteří požadují navrhnout asi 5 lidí, kterým by platili přes čs. banku stipendium, aby tito měli prokazatelný zdroj příjmu a mohli se plně věnovat politické práci.

Přítomní pozitivně hodnotili, že v současné době se na čs. oposici soustředuje pozornost za Západu, který přichází s konkrétní pomocí, která by měla umožnit urychlení vývoje v ČSSR a přiblížit jej situaci v okolních ZSS.

S nelibostí bylo na schůzce konstatováno, že Západ zejména novináři, hodnotí průběh 28. října jako neúspěch a to především ve srovnání se situací v NDR. Na této hodnocení reagoval LIS konstatováním, že je nutno naopak považovat průběh 28. října jako lepší výsledek, než bylo možno očekávat. Především se akcí na veřejnosti tentokrát zúčastnilo více lidí střední generace, kteří šli do akcí s vědomím možného rizika.

Hovořilo se rovněž o prohlášení OBRODY k 28. říjnu, které bylo označeno jako falešifikát, udělaný však velice chytře. V prostředí nezávislých iniciativ však toto prohlášení mělo odezvu, protože lidé věděli o společném prohlášení.

LIS rovněž seznámil přítomné s textem zasláným ČSMV jako připomínky k návrhu nového tiskového zákona.

Poznátky byly získány dne 3. 11. 1989 Pramenem č. 1, jsou hodnoceny jako zřízeně přenesené a lze je využít v informačním toku FMV.

situaci v jednotlivých seskupeních a v koordinačním výboru opozice je věnována stálá pozornost s cílem odhalování dalších cílů a záměrů. Dle výsledků budou přijata následná opatření.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOZEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.